

Fossiilittoman liikenteen tiekartta

Saara Jääskeläinen

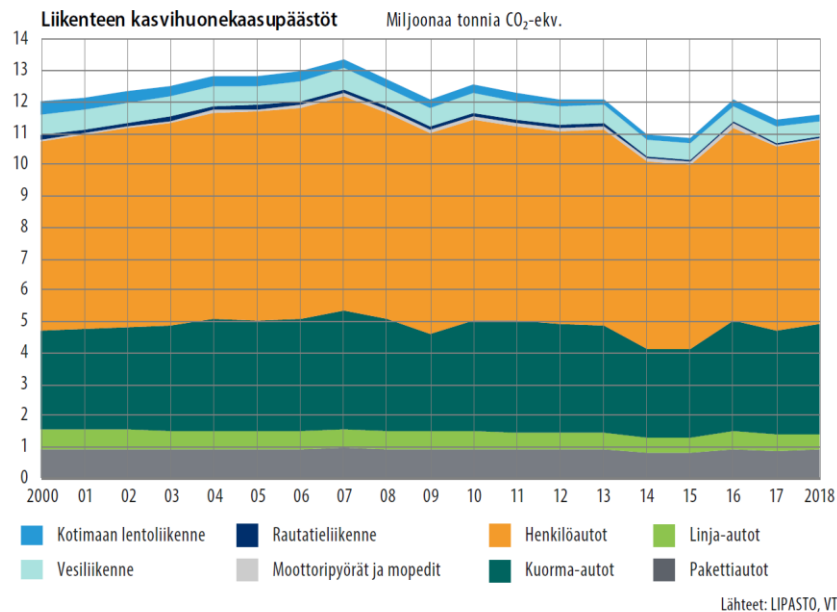
Liikenne- ja viestintäministeriö

Fossiilittoman liikenteen työryhmä ja tiekartta

- Hallitusohjelman mukaan liikenteen päästöt tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä sekä laatia fossiilittoman liikenteen tiekartta.
- Liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin asetti fossiilittoman liikenteen tiekartta – työryhmän ajalle 1.11.2019-30.10.2020.
- Työryhmän on työssään tunnistettava keinot, joilla kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt puolitetaan vuoteen 2030 mennessä ja liikenne muutetaan nollapäästöiseksi vuoteen 2045 mennessä.
- Työryhmän loppuraportin pohjalta liikenne- ja viestintäministeriössä valmistellaan **tiekartta fossiilittomaan liikenteeseen**.
- Tiekartta koskee vain tieliikennettä. Kansainvälisistä meri- ja lentoliikenteestä valmistellaan erilliset valtioneuvoston periaatepäätökset.
- Tiekartassa tunnistetaan sekä keskeiset toimenpiteet että niiden kustannukset ja muut vaikutusarviot.
- Tiekartta käsitellään VN-istunnossa loppuvuodesta 2020.

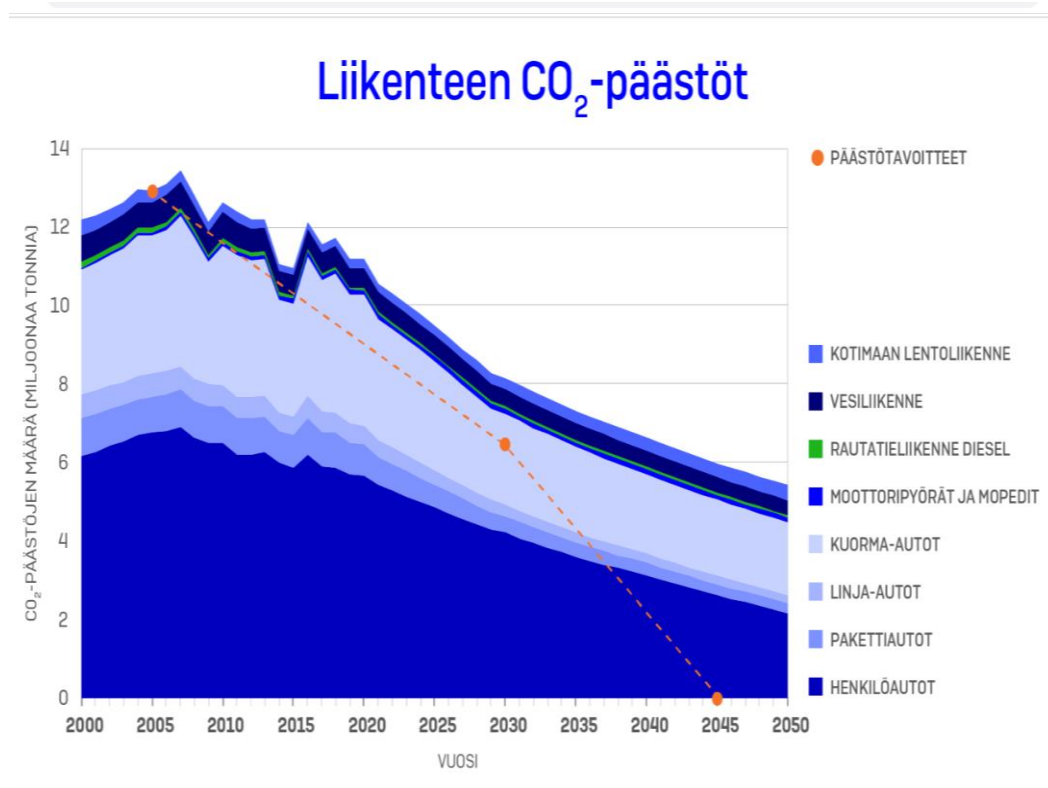
Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt

- Liikenteen khk-päästöt olivat vuonna 2018 noin 11,7 miljoonaa tonnia
- Liikenteen päästöt muodostavat noin viidenneksen kaikista Suomen kasvihuonekaasupäästöistä ja noin 40% taakanjakosektorin päästöistä
- Henkilöautojen osuus tieliikenteen päästöistä on 54 %, paketti- ja kuorma-autojen osuus 41 % ja linja-autojen osuus < 5 %
- Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenivät vuosina 2005-2015 noin 16 %, **mutta kasvoivat vuosina 2016-2018 noin 7 %.**

Liikenteen päästövähennystavoitteet

- Liikenteen uuden perusennusteen mukaan liikenteen päästöt ovat nykyisin toimin putoamassa noin 37 % eli uusia toimia tarvitaan vielä noin 1,6 miljoonan tonnin verran v. 2030 tavoitteen saavuttamiseksi.
- Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmistelu on tietoperustaista ja vaikutusten arviointi pohjautuu konkreettisiin toimenpiteisiin - ei tavoitteisiin tai potentiaaliin.
- **Päästövähennykset tulee toteuttaa sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisella tavalla.**

Esimerkkejä arvioitavista toimenpiteistä (tieliikenne)

Liikenteen hinnoittelu ja verot

- Autovero
- Ajoneuvovero
- Polttoainevero (CO2-vero)
- Käyttövoimaverot
- Ruuhkamaksut ja/tai kilometrimaksut
- Tieliikenteen päästökauppa (Suomi / EU)

Tuet

- Sähkö- ja kaasukäyttöisten henkilöautojen hankintatuet
- Sähkö- ja kaasukäyttöisten pakettiautojen hankintatuet
- Raskaan kaluston hankintatuet
- Vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfratuki
- Taloyhtiöiden latausinfrastruktuurin tuet
- Erilaiset joukkoliikenteen tuet

Liikennejärjestelmään liittyvät keinot ja lainsäädäntö

- Valtion liikenneinfrainvestoinnit
- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen
- Liikennejärjestelmäsuunnitelmat ja MAL-sopimukset
- Julkisten ajoneuvohankintojen suuntaaminen
- Jakeluvuorotilaki
- EU ja kv -vaikuttaminen ja sääntely

Arvioinnin toteutus

- Jokaisesta yksittäisestä toimenpiteestä on laadittu määrällinen arvio:
 - Vaikutukset CO₂-päästöihin
 - Vaikutukset valtiontalouteen
- Keskeisiltä osin (erit. liikenteen hinnoittelu) on arvioitu:
 - Vaikutuksia kunnille, kotitalouksille ja yrityksille
 - Vaikutukset oikeudenmukaisuuteen (eri tuloluokkien taloudet, erilaiset maantieteelliset alueet)
 - Tunnistetut haittavaikutukset ja mahdolliset kompensatiokeinot
 - Vaikutuksia Suomen kilpailukykyyn ja työllisyyteen
 - Tunnistetut muut ympäristövaikutukset

Arvioinnin pääasiallisina toteuttajina Aalto-yliopisto ja VTT sekä Traficom ja Väylävirasto.

Liitännäiset hankkeet

- Liikenne 12 – valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (toimikausi 17.6.2019 – 30.4.2021)
- Liikenteen verotuksen uudistamista selvittävä työryhmä (VM, toimikausi 1.9.2019 – 1.3.2021)
- Logistiikan digitalisaatiostrategia (toimikausi 1.8.2019 – 30.9.2020)
- Biokaasuohjelma (TEM, [loppuraportti](#) julkaistu 28.1.2020)
- Liikenne- ja kuljetusalan vähäpäästöisen liikenteen tiekartta (julkaistu 28.5.2020)
- Liikenne- ja logistiikka-alan toimijoiden tiekartta (julkaisu kesäkuussa 2020)

Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmisteluaikataulu eteenpäin

Syyskuu

- Vaikutustenarvioinnin viimeistely
- Työryhmätyön viimeistelyä (raporttiosuus)
 - Taustakeskustelut

Marraskuu

- Lausuntokierros jatkuu 20.11 asti
 - Lausuntoyhteenveto
- Ilmasto- ja energiapoliittinen ministeriryhmä

Lokakuu

- Työryhmäkokous 5.10 ja 8.10 (vaikutusten arviointi ja suositukset)
- Ilmasto- ja energiapoliittinen ministeriryhmä
 - Lausuntokierros käynnistyy ja sidosryhmätilaisuudet 27.10
 - Ministerin pyöreä pöytä
 - Oikeudenmukaisen siirtymän pyöreä pöytä

Joulukuu

- Tiekartta (tieliikenne) valtioneuvoston periaatepäätöksenä valtioneuvostoon ja TALPO-käsittely
- Lento- ja meriliikenteen päästövähennyskeinot erillisinä valtioneuvoston periaatepäätöksinä valtioneuvostoon